

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Morib. Ignatii Loiolæ, Qvi Societatem Iesv
Fvndavit, Libri III**

Maffei, Giovanni Pietro

Dvaci, 1585

Falsis criminibus circumuenitur Jgnatius, & absolvitur. Cap. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44004

*Falsis criminibus circumuenitur Ignatius,
& absolvitur. CAP. VIII.*

VÆ nimirum satanas futura præfagiens, ipsis rerum initijs per se suosque satellites obuiam ire non distulit. Augustinus quidam erat ex Eremitana familia concionator; prorsus indignus eo nomine atq. ordine. Is Lutheris impij sectator occultus, per ambages identidem perniciofa dogmata spargebat è pulpito: ac miris artibus auditores à recta in Deum fide atq. à Romani Pontificis auctoritate sensim abducere conabatur. Id autem eo fidētius, quòd per eos forte dies Pontifex aberat, maximis de rebus quæ ad salutem Ecclesiæ pertinebant, in fines Galliæ Narbonensis, Nicæam vsque profectus. Hæc rem odorati è Patribus quidam; ne ad perniciem animorum latius manaret; cõmuni consilio totam ipsi cognoscere atque inuestigare non dubitant. ad eum concionatorem audiendum cū cetera multitudine semel iterumque conueniunt; quæ ratio disputãdi sit, qui scopus totius orationis, diligenter attendunt. neq. vero, peritros dogmatũ quæ per id tempus in controuersiam vocabantur, diabolici ministri fefellit astus, ac latēs lupi sub ouis pelle rapacitas. Itaq. satis iam cõperta atq. explorata re, primum ex Euangelij præceptis priuatim ad hominem adeunt; quid ad se delatum, quid auribus ipsimet suis deinde perceperint, ijs potissimum verbis exponunt, quibus non de populi modo salute sese, verumetiam de ipsius qui populũ pestifera contagione inficeret, pro Christiana caritate sollicitos esse demõstrent: rogant, hortantur, denuntiant, praua dogmata corrigat, ambigue dicta, quæq.

quæq. ad contemptum Sedis Apostolicæ, & Ecclesiasticarum traditionum ac rituum facile trahi possint, ad Conciliorum decreta, normamque sinceræ fidei quamprimùm interpretetur: utiq. à deprauanda Romana ciuitate, atq. à perturbâdo ipso veritatis fonte in posterum absteineat. Ille (qui fastus hæreticorum est) homines nimirum idiotas ex habitu ratus, eorum dicta primo eleuare & eludere; deinde vbi se varijs vrgeri ac premi argumentis & rationibus vidit, versante animùm simul ira metuque, pauca præfatus quæ ad occultandam in præsentia improbitatē valerent; cum inanibus promissis Dei famulos ab se dimisit. Deinde vt se à timore collegit; diabolicis actus furij, & amicorum opibus fretus, quos ille sibi multos potentemq. parauerat, ad institutam agendi consuetudinem pari scelere atq. impudentia redijt. Quod vbi sensere Patres, in re tam atroci, tamq. periculosa nequaquã lenibus rati opus esse remedijs; consilium cepere dignum hominibus diuinæ gloriæ studiosis, dignum sacræ Theologiæ doctoribus; vt improbi concionatoris mendacia palam, & ex superiore loco suis ipsi concionibus refutarent. Id ergo cum facere instituisent, bonis maiorem in modum approbantibus; cognita re Lutherianus vehementer excanduit; vocatisque ad se confestim amicis rabiem doloremque suum impertijt, etiam atque etiã obtestans, ne tantam ac tam insignem iniuriam inultam esse paterentur. Illi & eadem laborantes opinionum insania, & magistri ignominia valde commoti, facta conspiratione, Ignatium & socios omnidolo per fas ac nefas euertere, nec modo fama, sed etiam, si res procedat, vita spoliare constituunt. Primum igitur tota vrbe fictis criminibus dissipant,

Ignatium

Ignatium sociosq. omni scelerum genere cooper-
 tos, tum in Hispania, tum in Gallia, quin etiam nu-
 per Venetijs falsæ religionis, & probri flagitijq. dá-
 natos; & elapsos è iudicum manibus, ad corrupé-
 dam iuuentutem specie pietatis Romam se contu-
 lisse; ibi, quod bonis artibus nequeant, id, alios cri-
 minádo accusandoque, per summam iniuriam que-
 rere, vt sibi apud imperitum vulgus famam sanctita-
 tis eruditionisq. concilient. Cum aures nacti secun-
 das, hæc & alia id genus quàm appositissime ad ve-
 ritatis imaginem & per se ipsi, & per emissarios op-
 pido sererent; tantam in inuidiam & odium breui
 feruos Dei adduxerunt, vt eos multi iam quasi faci-
 norosos ac fugitiuos horrerent; ipsorumq. cōgres-
 sum & consuetudinem vulgo refugerent. Cumque
 iam res è sententia flueret, læti successu aduersarij,
 præterea promissis ingentibus onerant subornátq.
 qui iisdem fere nominibus que sparsa in vulgus fue-
 rant, apud Urbis Præfectum insontes accuset. Has
 vero partes inexpiabili scelere sibi desumpsit Mi-
 chaël Hispanus quidam, qui iã ante Parisijs in Igna-
 tium debacchatus, ac deinde singularibus ab eodem
 Ignatio lucrandi fratris mirabiliter cupido prouo-
 catus officijs, egregiam viri beneficentiam (vt fere
 fit) minime vulgari perfidia atq. impietate rependit;
 atque vt Ignatium & socios familiariter nouerat,
 confictis quàm maxime ad similitudinem veri cri-
 minibus, apud Præfectum sane magnam in suspicio-
 nem cunctos adduxit. Omnino res erat insigni in-
 famia; nec modo in Vrbe vulgi sermonibus tereba-
 tur, sed apud exteris quoq. nationes atq. prouincias
 aduersariorum nūtijs ac litteris percrebuerat, Igna-
 tianos cum suo capite, deniq. manifestorum scele-
 rum

tum, hæresisq. conuictos teneri: videlicet, vt quas noxij variis locis effugissent pœnas, eas iusto Dei iudicio Romæ in celeberrimo totius orbis terræ theatro persoluerêt. Interea Ignatius totius machinationis nequaquam ignarus; fretusq. tum præclaro conscientia testimonio, tum etiam Christi promissis, qui se illi Romæ propitium sponderat fore; omnes inimicorum impetus, totamq. belli procellâ inuictò animo sustinebat; Deumque vna cum sociis pro aduersariorum salute precabatur assidue. Iamq. causæ dicendæ tempus appropinquabat; cum incidit in eius manus epistola, quam antea Michaël, recentibus quibusdam Ignatij meritis delinitus (quippe vel ferrea pectora interdum patientia & caritate flectuntur) ad amicum nescio quem summa cum Ignatij & sociorū laude perscripserat. Ea videlicet epistola, delatoris causam iugulauit. namque vbi iudicij aduenit dies; citato ad tribunal Ignatio, multa in eius vitâ ac mores improbe mētitus est Michaël. ad quæ cum Ignatius admodum sedate respondisset, prolata ad extremum epistola ac recitata, institit ab aduersario quærere, numquid eorum rerum meminisset? num chirographum agnosceret? Tum ille re inopinata perculsus, victusq. conscientia, repente pallefcere, titubare, frigido sudore perfluere. quod vbi animaduertit Præfectus (is erat Benedictus Conuersinus, vir prudens, & in causis cognoscēdis apprime versatus) confestim suspicatus coitionem ac dolum, data opera Michaëlem diligenter interrogat: cumq. non obscuris vestigiis ad ipsa fraudis cubilia peruenisset, seuerâ calumniæ vindicem sese præbuit: ac multis verbis increpitum calumniatorem (quamquam Ignatio pro ipsius periculo deprecante) insuper multauit exsilio.

H Post

Post hæc Ignatius flagitare & virgere, vt duo conspi-
 rationis nefarię principes, quorum alter Mudarra, al-
 ter Barreria vocabatur, Hispani ambo, quæ priuatim
 in circulis cœtibusq. iactarant, eadē coram Præfecto
 palam ac legitime exponerent, vt sibi diluendi crimi-
 na, & se sociosq. purgandi copia fieret. Misso igitur
 viatore, vadimonium obire coguntur. At illi, vetera-
 tores & callidi, & cum in foro iudiciisq. diu multūq.
 versati; tum etiam recenti Michaëlis malo facti cau-
 tiores, vbi ad tribunal adfuere, per summam dissimu-
 lationē se de Ignatio ac sociis & sentire quàm opti-
 me, & ad eam diem sensisse respondent: neq. vllum
 esse crimen, quod ipsi quidem in eorum vitam mo-
 resq. coniciant. Atq. hæc, & alia eiusmodi coram iu-
 dice: rati nimirum fore, vt Ignatius præclare secum
 actum existimans, quod imminens calumniæ pericu-
 lum euasisset; tam illustri præsertim accepta satisfac-
 tione proinde quiesceret. At ille multa ac magna,
 quæ ad iuuandam Ecclesiam pertinerent, mente ac
 cogitatione cõplexus; veritusq. ne si quid suspicio-
 nis incõmodæ, aut si qua dedecoris nota nascēti So-
 cietati adhæresceret, vel omnes in posterū ipsius co-
 natus irritos redderet, vel certe magnū rebus geren-
 dis impedimentum afferret; à Præfecto etiam atque
 etiam postulare, ne fictæ aduersariorū palinodiæ fi-
 dem haberet: eos quippe alia tum sermonibus, tū per
 epistolas longe lateq. vulgasse, ac quæ tunc ad rēpus
 accõmodata, iudicij metu perterriti dixerint. quæ nisi
 à magistratibus rite cognita & quæsitā publice coar-
 quantur, malo videlicet publico per summum nefas
 hæsurā in Societate magnam infamiam. proinde iu-
 re se postulare, vt in sua dicta vitamq. omnē diligen-
 ter inquirat; se suosq. ad causam vsq. cognitā in vin-
 culis

culis habeat, ac prout re ipsa cōpererit, ita pronūtiat. Hæc igitur, & alia id genus, Ignatius. Contra, aduersarij, veriti ne si quæstio perageretur, ingēti suo periculo ac damno paterent ipsorū artes atq. mendacia, per se suosque omni ope contendere ac niti, vt Præfectus ab instituta cognitione desisteret. Iamq. vtpote qui plurimum opibus & gratia poterant; in suam sententiam non modo Præfectum, sed Legatū etiam, qui Vrbi pro Pōtifice summo cum imperio præerat, Cardinalem Neapolitanū adduxerant. quinetiam ex ipsismet Ignatij sociis non deerant, qui, aduersariis iam à suscepta actione deterritis, & sponte cedentibus, non vltra instandum, virādas lites, paci & quieti consulendum esse censerent. At vero Ignatius in posterum longe prospiciens, eoq. iudicio non tam suā, quā Christi Domini causam agi prudēter animaduertens, nullis neq. minis, neq. promissis, nec suasionibus de sentētia deduci se passus est. cumq. omni ad eam rem conatu non semel adhibito, propter aduersariorum gratiā atq. potentiam nihil plane proficeret; non dubitauit, consulto per sacrificia precesque Deo, ad ipsiusmet Pontificis maximi fidem opemq. confugere, qui Nicæa per eos dies, adulta iam æstate redierat, & in Tusculano secessu valetudinis causa morabatur. Facili ergo ad principem aditu, quo die venit, admissus Ignatius, Latino sermone (quippe qui nondū satis Italice nosset) eidem ex fide retulit, quo cōsilio à militari vita sese ad animorū auxilium, atq. ad litterarū studia trāstulisset: ac dum rem Christianam pro virili parte administrat, quoties, quot locis, quibusve nominibus accusatus & absolutus fuisset. Nuper etiā ab Hierosolymitana peregrinatione bello prohibitū (quod Pōtifex ipse nō ignoraret)

H ij se, cete-

se, ceterosq. eiusdē instituti laborisq. socios, qui se vitamq. suam ad Christianę religionis amplificatiōnem Sedi Apostolicę mancipassent, cum maxime in vrbe Roma populum docere insistant, paratique in omnem quamuis arduam atq. longinquam expeditionem, eiusdem Pontificis reditum nutumq. auide præstolantur; circumuentos repente iniquorum insidiis, & summam in inuidiam nō modo in Vrbe, sed etiam apud remotas nationes adductos, ne id quidē à magistratibus obtinere posse, vt iacta in suos mores vitamque crimina in cognitionem vocentur. Sibi quidē proprię vtilitatis & nominis rationem (quamuis ea per se negligēda non sit) minus antiquam esse: sed quoniam eodem iudicio & ipsorum existimatio, & animarum salus agatur (omnium enim qui ad rem publicam accedant rationes, non veritate solum, sed etiā fama niti) petere se & orare, ne grauetur pro sua sapiētia ac potestate perficere, vt Præfectus Urbis inchoatam quæstionem primo quoq. tempore peragat; ne in Vrbe totius æquitatis parente, contra paucorum factionem opesque nullum inopiæ ac solitudini præsidium fuisse videatur. Sub hæc audita Pontifex bono esse animo iubet Ignatium; & collaudata (quod antea fecerat) ipsius & sociorum industria & pietate, Præfecto per codicillos imperat, iudicium vtiq. reddat Ignatio, causam rite cognoscat, feratque pro veritate sententiam. Equidem hoc loco adesse mihi animis velim eos, qui Deū res humanas negligentem circa cæli cardines otiosi, non minus inepte, quàm impie fabulantur. ex iis quippe quæ cōsequuta sunt, nemo sanus, paternam cælestis numinis curam ac prouidentiam in suos, non clare perspiciat. Cum enim tota aduersariorum actio ea maxime calumniā niteretur;

niteretur; Ignatium sociosq. variis locis iure damnatos, ambustosq. iudicij flamma per dolum effugisse; cumq. longum & operosum esset, nemine prefertim necessaria in eam rem impendia subeunte, ex tam remotis disiunctisq. prouinciis rei gestæ seriem litteris consignatam, testibusq. firmatam ex forensi formula petere; plane diuinitus factum est, vt quotquot in Italia, Gallia, Hispania Ignatij iudices exstissent, sub ipsum ferendæ sententiæ tempus Romam fere omnes alius alia de causa conuenerint. Ioannes Figheroa, quondã Archiepiscopi Toletani Vicarius, is qui Compluti primum de Ignatij fama capiteque cognorat, grauibus de causis Neapolim à Cæsare missus, in reditu commodum Romæ substiterat. Venerat eodẽ à Gallia, Parisiensis Inquisitor Matthæus Ori, Dominicanus, apud quem Ignatius, vt supra dictum est, semel iterũq. ab improbis fuerat accusatus. Deniq. in tempore Gaspar etiam Doctus à Venetiis adfuit, qui habitæ in ea vrbe in Ignatium quæstioni præfuerat. Hi omnes in iudicium adducti, aduersariorum commenta detexere, cum summa testificatione virtutis ac pietatis Ignatij. Præterea litteræ ciuitatũ, apud quas Italia tota Patres aliquandiu vixerant, per idem tempus allatæ, magnum pondus ad illustranda ipsorum merita, & refellendas iniquorum calumnias attulere. Iam vero Hercules quoque, secundus hoc nomine, Dux Ferrariensũ, qui Patribus familiariter vsus, iisdemque peccata ritu Christiano confessus, ex eorum etiam manibus corpus Domini sumpserat; libentissime fecit non modo vt per epistolam, sed etiam vt per legatum perspectæ ipsorum innocentia ac sanctitati debitum testimonium laudesq. tribueret. Quibus rebus adductus Urbis Præ-

fectus, urgente præsertim Pontificis iussu, quamquam aduersariis omni studio contra nitentibus, denique sua sententia Ignatium & socios omni non modo culpa, sed etiam culpæ suspitione liberauit verbis amplissimis, eiusque sententiæ, ad vindicandam insonitum famam, varias in prouincias testato descripta exempla dimissa. quibus ex rebus dici vix potest quantum Patribus vbique honoris & existimationis accesserit. Atque hac maxime ratione diu suppressa atque occultata veritas extulit aliquando sese, ac malitia superata, processit in medium: quæq; machinamenta diabolus ad teneram adhuc Societatem deformandam atque adeo præfocandam artificiosè parauerat, ea ipsa, moderante rem numine, in eius maxime decus & incrementa cessere. At vero insidiatorum longe dissimilis fuit exitus. Namq; administrator consceleratæ calumniæ Michaël, fraude patefacta (quemadmodum dicebamus) in exsiliū actus est: Mudarra vero, & Barreria, factionis & coitionis duces, cum deinde manifestis hæreticarum opinionum criminibus tenerentur; alter mature sibi fuga cōsuluit, effigiemque suam pro se iudicibus concremandam reliquit; alter autem comprehensus, & causa cognita perpetuo carceri addictus, ad extremum tandem morte iam imminente resipuit: eidemque animam agenti quidam è Societate ad extremū vsq; spiritum assedit; quæque illi tempori tribui solent, pietatis & caritatis officia præstitit. Porro Lutherianus ille concionator, qui totam conspirationem scelusq; conflat, intra catholicorum castra per fraudem aliquandiu versatus, cum religionis ac pudicitia simulationem ultra sustinere non posset, larua deposita, palam fidei & continentia bellum indixit,

atque

atque ad optata hæreticorum lustra popinasque se contulit.

Ignatius & ceteri Patres de constituenda Societate deliberant. CAP. IX.

HAc igitur falsæ accusationis procella Ignatius sociiq. defuncti, primum omnium (vt æquum erat) ingentes & vniuersi communiter, & singuli priuatim egere diuinæ clementiæ gratias: deinde, partim quòd aliqui subinde ad Ignatij institutum aggregabantur; partim etiam quòd inaudierant, aliquot è suo numero varias in vrbes atq. prouincias iam tum rogatu Principum à summo Pontifice destinari; visum est faciendum, vt de stabilienda quàm maxime ad Dei gloriam, salutemque animarum Societate primo quoq. tempore inter se consulerent. ad eam quippe diem, communitantū officio ac pietate ducti, sine certis & propriis legibus ac magistratibus vixerant. Ergo precationibus, ieiuniis, & sacrificiis in eam rem quàm accuratissime adhibitis, quotidianæ vitæ munera laboresq. ita partiti sunt, vt diurna tempora Dei verbo, consuetisq. functionibus; nocturna vero priuatis inter se colloquiis, & necessariæ consultationi darent. Prima igitur nocte quæsitum est, vtrum Pontificis iussu digressi, prout se daret occasio, suam quisq. sine aliorum consensu vel respectu rem agere; an potius, quamquam corporibus locisq. disiuncti, animorum tamen conspiratione, & meritorum communionem, vt adhuc, fuerant, sic in posterum coniuncti esse deberent. Dictisq. sine variatione sententiis, nullum fuit dubium, quin tam suavis, tamq. arcta societas,

H iij Dei